

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelik A. -Általános Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlér poltára 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

Állatdíjazás Csáktornyan.

A csáktornyai járási mezőgazdasági bizottság az állattenyésztés fejlesztése érdekében f. évi szeptember hó 28-án Csáktornyán állatdíjazást rendezett, mely minden tekintetben fényesen sikerült.

A csáktornyai vásártéren feldisznított korlátok közé hajtották fel a járás kisgazdái saját nevelésű állataikat. Külön helyet foglaltak el a borjas tehének, az 1—3 éves üszők, a választott üsző-borjúk, a malaczos göbék, az 1—2 éves koczkák, a választott malaczkok. Valóságos állatkiállítás volt ez. Szébbnél szébb állatokat vezettek fel kisgazdáink.

A kiállításra már előre bejelentett: Beliczáról 3 borjastehén, 12 1—3 éves üsző, 3 választott üszőborjú; Bottornyáról 1 borjas tehén, 15 1—3 éves üsző, Csáktornyáról 5 borjas tehén, 23 1—3 éves üsző, 7 választott üszőborjú, 2 malaczos göbe, 18 választott malacz; Csáktornyavidekről 4 borjas tehén, 46 1—3 éves üsző, 6 választott üszőborjú, 7 malaczos göbe, 2 1—2 éves kocza, 1 választott malacz; Drávacsányról 7 borjas tehén, 78 1—3 éves üsző, 16 választott üszőborjú, 16 malaczos göbe, 1 választott malacz; Drávavásárhelyről 2 borjas tehén, 22 1—3 éves üsző, 6 választott üszőborjú, 6 malaczos göbe, 3 1—2 éves kocza, 17 választott malacz;

Felsőmihályfalváról 1 borjas tehén, 7 1—3 éves üsző, 1 malaczos göbe, 1 választott malacz; Murasiklósról 1 borjas tehén, 7 1—3 éves üsző, 1 választott üszőborjú, 2 malaczos göbe, 2 1—2 éves kocza; Mura-szerdahelyről 19 borjas tehén, 52 1—3 éves üsző, 8 választott üszőborjú, 7 malaczos göbe; Stridórol 10 borjas tehén, 36 1—3 éves üsző, 1 választott üszőborjú, 3 malaczos göbe, 2 1—2 éves kocza, 3 választott malacz; Viziszentgyörgyről 1 borjas tehén, 17 1—3 éves üsző, 1 választott üszőborjú, 2 1—2 éves kocza s 3 választott malacz. Tehát bejelentett 55 darab borjas tehén, 315 drb. 1—3 éves üsző, 49 drb. választott üszőborjú, 44 drb. malaczos göbe, 11 drb. 1—2 éves kocza s 44 drb. választott malacz, összesen 517 állat. A kiállítás azonban sokkal több állat volt, mint előre bejelentett, mert olyanok is hajtottak fel állatot a kiállításra, kik előre nem jelentették be részvételüket a kiállításra.

A ki látta a járás most telveztett állatait és visszagondol a 4—5 évvel ezelőtli száználma kinézésű szarvasmarha és sertés állományra, melylyel a legelőkön s uton utfélen találkozott, akkor az óriási különbség és haladás azonnal szemébe ütött. Hála a kormánynak, mely lehetővé tette az apaállatok adományozása által a jó fajnak a behozatát és elismerés megyei, járási és községi közigazgatási köze-

geinknek, kik a kormány figyelmét felhívták közgazdasági viszonyainkra és a legoda-adóbb szorgalommal és igyekezettel teljesítették kötelességüket, hogy a nép közgazdasági tekintetben előhaladhasson. Főleg pedig elismerés illeti meg Kolbenschlag Béla főszolgabíró, a járási mezőgazdasági bizottság elnökét s ennek a bizottságnak minden tagját, kik több évi fáradságuknak és a közjó érdekében kifejtett munkásságuknak valóban szép eredményét élvezhették a sikerült állatdíjazás alkalmával.

Az állatdíjazásra megjött vármegyénk szeretett főispánja dr. Jankovich László gróf, vármegyénk ügybuzgó alispánja Cserlán Károly, Balhauser Ottó és Trombitás Ignác áll. felügyelők; a szomszédjárások birtokosai és főszolgabírái közül többen, gróf Jankovich Aladár Szlavóniából, vidékükről és városunkból számos szakegyén és érdeklődő.

Jelenvoltak a járási mezőgazdasági bizottság tagjai közül: Toth István, Murai Róbert, Langer Makár, B. Knezevich Viktor, Kayser Lajos, Viasz Nándor, Barna Balázs Szilágyi Gyula és Löwensohn Miksa; nevezettek kivül a bíráló-bizottság tagjai: Trombitás Mihály állategészségügyi felügyelő, Balhauser Ottó állattenyésztési felügyelő, a zalamegyei gazdasági egyesület képviselője, Mayer Ottó törvényhatósági m. kir. állatorvos és a tündérlaki mintagazdaság tulajdonosa. Ezen kivül a járási főszolgabíró,

T Á R C Z A.

Ó s z.

Még kéklík a szagos demutka
És zöldék még a levelek
De már a hervadásnak titka
Sóhajt erdő, mező felett.

A nap sugárzik, kék az égbolt
S a enyhe légben lepke száll,
De a tavasz, a nyár az rég volt;
Az ősz ez és hullása már.

A hogy kinn járok a ligetben
S egy-egy levél rám leperreg;
Mind amit ott látok köröttem,
Abban magamra ösmerek.

Enyém a nap, enyém az élet.
Küzdeme, búja, öröme,
Izzalmak, vágyak, szenvedélyek,
Hevit a munka ösztöne;

De a hogy ime szívem nézem,
Rám egy bús sejtás árnya száll,
A tavasz, a nyár elmúlt régen,
Az ősz ez és hullása már.

Inczedy László.

Ha bánat ért . . .

Ha bánat ért az élet alkonyán,
S hervadt reményid nyúló bimbója,
Ha rád legyint az élet zord szele,
S felröpül véle élted illata:
Ne hagy hervadni völgép a reményt,
Hogy lesz még élted fáján zöld levél;
Mert boldogságot, földi örömet
A fájdalomtól tört szív is remél.

Ha minden környez, mit szemed kíván,
S a fényben nem vagy meglegedett;
Ha megvakít a fény, a csillóság
S boldogtalanság bántja létedet:
Nehagyd hervadni völgép a reményt
Ha annyi fény közt boldog nem levél;
Hogy a sok bánat s fájdalom után,
Lesz még éltednek fáján zöld levél.

Ha boldog is vagy s hozzá gazdag is,
A földön udván s örömben élsz,
S mert itt a földön fény s boldogság környez,
A tulvilágos is átvédj remélés:
Vigyázz; ne hogy hervadjon e remény
S földi bánat legyen helyette bér,
Mert ne feledj, hogy bús és fájdalom,
Boldogsággal telt sziveket is ér.

Jules.

A s s z o n y.

I.

Abban az ékes mesországban történt, mely az én gyermekálmaimat tette aranyossá.
Ott, a hol minden fényugárnak ezernyi

színe van, ahol minden színnek kábitó édes illata, ahol ezüst levelű fákról igaz gyöngyök hullanak, melyeket szerelmes lányok fűznek tisztes füzérbe s felékesítik velük vakító fehér nyakukat . . .

Ebben az országban uralkodott Deliszép király. Deliszép királynak pedig Csupabáj hercegnő volt a felesége.

Deliszép és Csupabáj volt a legszebb pár egész mesországban. Ha ók megjelentek híveik körében, minden leányszem szerelmesen tapadt a királyra, s nem volt ifjú legény, a ki rajta nem feledte volna a szemét Csupabáj királyasszonyon.

S mégis a szép királyasszony arcán örökös bus mosolygás honolt. A világnak minden káprázatos gyönyörűsége ott hevert lábai előtt s ő mégis valamiért esengett, valami hiányzott a boldogságából.

Deliszép királyt nagyon meghatotta ez a titkos bánat. Eleinte találgatta, latolgatta, mi hiányzik még a királyné kincseiből.

Elhozatta hét ország határából a legelőbb rubintokat, a lángot vető kárbunkulust, a sötétben is világító topázt. Elfogatta az erdők legékebben szülő, legtarkább tollu madarait s ezüstkalitkában küldte el neki.

Csupabáj egy napig kacagott a kacagó madarakkal, aztán megint megjelent ajka szélén a keserű mosoly.

— Szépséges szép feleségem, szerelmes asszonyom! — szóló Deliszép király egy napon. Van teneked valami titkos bánatod? Száz bölcsé fényes udvarunknak hetek óta tőri a fejét azon, hogy mivel gyógyítsunk meg. Egy se tudja kita-

mint a mezőgazdasági bizottság elnöke által a bíráló-bizottságban való közreműködésére a megjelent gazdaközönség közül felkértettek: ifj. Jankovich Aladár gróf, Ocskay Rudolf és Elek Ernő földbirtokosok.

Kolbenschlag Béla főszolgabíró az állatdíjazás vezetője megnyitván a járási mezőgazdasági bizottságnak ez alkalomra egybehívott gyűlését, meleg szavakkal üdvözli a megye jelenlevő vezérfeleit, az állattenyésztésnek állami felügyelőit, a tagokat és vendégeket. Elmondja az állatdíjazás előnyeit és célját, felolvassa a zsűri tagok névsorát s felhívja őket munkájuknak végzésére. Három óráig tartó munka után Kolbenschlag Béla főszolgabíró kihirdette a bíráló bizottság ítéletének eredményét, mely szerint jutalomra a következő gazdák állatait találták érdemesnek:

Borjas tehénért I. díjat kapott: Szabolcs Pál királyfalvi, II. díjat Toplek Mihály csáktornyai s III. díjat Novák Imre felsőpusztafai lakos; 1—3 éves öszborjuért: I. díjat Kovacsics András drávasárhelyi, II. díjat Stefanecz Mátvás IV. hegykerületi, III. díjat Strahija József bottornyai, IV. díjat Kovács József drávasárhelyi, V. díjat Strojko István muraszentkereszti, VI. díjat Polanecz Lukács murasiklósi; VII. díjat Jurcsics János őrségi lakos és diszoklevelet kaptak Ziegler Kálmán és a csáktornyai állami tanítóképző; választott öszborjukért I. díjat Ivánusics Márk drávasárhelyi, II. díjat Podveráncz Rókus csáktornyai, III. díjat Toplek Mihály csáktornyai, IV. díjat Videcz Lőrincz V. hegykerületi lakos és V. díjat özv. Moharics Pálné drávasárhelyi lakos; malaczos göbékért I. díjat Gradiscsai Albert dr.-szat.-iváni, II. díjat Jámbrosics Iván VIII. h.-kerületi, III. díjat Lovrecz József hétvezérfalvi, IV. díjat Jalasics József cseresnyési, V. díjat Kirics Imre cseresnyési lakos és diszoklevelet kaptak Löwensohn Miksa és Branilovics Mihály; 1—2 éves koczáért I. díjat Zsuman József ligetfalvai, II. díjat

Videcz Lőrincz V. hegykerületi lakos; választott malaczkóért I. díjat Soltics Imre csáktornyai, II. díjat Vidovics Imre csáktornyai, III. díjat Ivacsics István felsőpusztafai, IV. díjat Kirics Antal drávasárhelyi, V. díjat Ivacsics Márk drávasárhelyi lakos. Ezen kívül minden első díj mellé diszoklevél is adatott.

A díjak kiosztása is nyomban megtörtént, mire dr. Jankovich László gróf főispán szólott a mezőgazdaságibizottságnak a járás főszolgabírójának mondott köszönetet az állatfelvezetés és díjazás fényes sikeréért.

Délután 1 órakor a Zrinyi-szállodában bankett volt. Az első felköszöntőt dr. Jankovich László gróf mondta a nép előmeneteléről atyailag gondoskodó kormányra, annak elnökére s főleg dr. Darányi Ignác földmivélsügyi miniszterre. Csertán Károly főispán gróf Festetics Jenőre, Muraköz nagybirtokosára, ki érdeklődésének szép jelet adta az által, hogy jelentékeny összeget bocsátott a mai állatdíjazás rendelkezésére. Ziegler Kálmán a főispánt, alispánt és a járási főszolgabírót élte. Csertán Károly a járás közönségére, Kolbenschlag Béla Balhauser O. állat-felügyelőre, Szilágyi Gyula a csáktornyai takarékpénztárak igazgatóságaira, ki szintén jelentékeny összeggel járultak a díjazáshoz. Tóth István a vármegye gazdasági egyesületére és a vendégekre, Csertán Károly a járás jegyzői karára, Dénes Béla a jegyzői kar nevében megköszöni a felköszöntőt és Kolbenschlag Béla főszolgabíróra, Ocskay Rezső Barna Balázs gazdasági tanárra mondott felköszöntőt. Számos felköszöntő hangzott még el, mert a társaság a legjobb kedvben este 7 óráig együtt maradt.

A felköszöntők során nem egyszer hallottuk azt, hogy a mai nap a járás területén ünnep számba megy, s valóban az is volt, mely forduló pontot jelent közgazdasági tekintetben vidékünkön. Nemesak a díjazás halott buzdítólag a kiszáradtakra, hanem főleg az, hogy a vidék minden részé-

ből összesereglett nép látta a felhajtott szép állatok sokaságát, példát vett róluk, minek eredménye az lesz, hogy mindenki igyekezni fog szép állatokat tenyészteni. De ünnep volt azért is reánk nézve ez a nap, mert a megye jóléte iránt érdeklődő és azért gondoskodó főispánunk és alispánunk személyes jelenlétükkel tisztelték meg a mezőgazdasági bizottság törekvését és kisgazdáink igyekezetét. Ezt a közönség és a nép hálásan vette tudomásul.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Ő Felsege a király** névünnepep tegnap Csáktornyan fényesen ünnepelték meg. A középületek zászlódszít öltöttek, d. e. 9 órakor a ferenczendiek templomában szent mise tartatott, melyen részt vettek a helyben állomásozó dsidás-osztály tisztikara, a kir. bíróság, állami, megyei, városi hatóságok, előjáróság, hivatalok képviselői, tanintzettek sat. D. e. 10 órakor az izr. imaházban tartatott isteni tisztelet, melyen a főbbi mondott hazafias beszédet és imát a királyért.

— **Személyi hírek.** Dr. Jankovich László gróf főispán ur a m. hó 27-én d. u. Csáktornyára érkezett, ahol megtekintette a vásárnappal rendezett járási állatdíjazást. Ő meltsósága e hó 29-én többeknek kíséretében meglátogatta Terbócz István miniszteri tanácsost vashegyi birtokán és Ziegler Kálmán kir. közjegyzőt szent-györgyi szöllejében. Ő meltsósága m. hó 30-án saját fogatán Horvátországba, Klenovnikba utazott. — Csertán Károly alispán m. hó 27-én érkezett Csáktornyára, 28-án megtekintette az állatdíjazást s 29-én reggel Letenyére utazott hivatalos ügyben. — Ódor Géza kir. pénzügyigazgató m. hó 29-én érkezett Csáktornyára s 30-án hivatalos vizsgálatot teljesített a kir. adóhivatalban.

lálni. Még én se, aki eddig ellemtem minden óhaját. — Te teljesítet? — kérde Csupabáj.

— Királyi szavamra, kívánd bár a koronánám!

— Nos, hát parancsold meg, hogy fényes udvarunknak minden deli ifja csak engem szeressen.

Deliszép király arca elborult. Csak ezt az egyet nem kérte volna.

De ki volt mondva a királyi szó . . .

II.

Elhívatta Deliszép király udvarának heted-hétországon híres bűvészét.

— Készíts olyan italt, amelytől rögtön szerelmes lesz a királyasszonyba, aki megissza.

Az ital elkészült. Egy nagy lakomán Deliszép király birodalmának minden daliját szerelmre itatta a saját felesége, a szépséges Csupabáj királyasszony iránt. . . .

Valamennyi fülig szerelmes lett a királynéba. Valamennyi! És ez volt a szerencse.

Mert ha egy, kettő, három lett volna szerelmes, az baj lett volna; de a háromszáz ifju szerelmes úgy őrtzte egymás léptét, hogy egyik se közelíthetett Csupabájhoz akkor, amikor valamennyi nem volt jelen.

A királyasszonyt ez a helyzet olyan jó hangulatba hozta, hogy három nap ki nem jött a vidám kacagásából, mikor meglátta az epedő apródokat, sóhajtozó lovakokat és minden áron feltűnni, tetszeni akaró vitézeket.

Deliszép király is megvisszatalódott, mert látta, hogy ez a helyzet nem ránéve veszedelmes, hanem csak az ország szép leányaira, akik most odahaza sóhajtoztak lovagjaik után.

Egy hét malva azonban nagy meglepetésére

megint elborulva, szomorkodva találta szép királynéját.

— Ragyogó királyném! — szólott hozzá szelíden. — Megint fáj az én szívem, hogy borut látok a te arcodon. Mond, mi bánt?

— A lovagjaid unalmasak, király! Félek, hogy valamelyikbe beleszeretek közülök. Pedig . . .

— Pedig! . . . folytassa a te édes szózatodat. — Pedig nem szeretnék beléjük szeretni.

— Mit tegyek hát, hogy csak engem szeress!

— Tedd azt, hogy a mint te vagy köztük a legszebb, légy a legerősebb is, a legjobb is, a legbőlcsebb is. Tedd azt, hogy te légy birodalmad legelső lovagja mindenben, hogy mást ne szeret-hessek kívüléd!

Deliszép király mély gondolatokba merülve távozott . . .

III.

Az volt a leghíresebb vítozi torna, melyet Deliszép király rendezett udvara nagykertjében. Nemesak az ő birodalmából, hanem hét országból czimeres kürtösök hívták össze a vitézek legjavát.

Egész nap folyt a vívás. Háromszáz dalia mérte össze hosszú egyenes pengéjét a porondon. Már mindenkit legyőztek egyszer, csak egy hosszú szemfules lovat nem. A sasikja rostélyá lebo-csátva, mellén a vért feszült, kezeiben izzott az acél; csak hosszú szöke futjének libbenése hajtott hús szellőt pihegő arcába.

A bíró, — a legöregebb lovak, — megfuvatta a kürtöket.

— Van-e még bajvirvó? Jöjjen elő!

Nem jelentkezett senki. Másodszor futtak vialdára hívót a kürtök s kis vártatva harmadszor, messzi hangzott a riadó.

Nem jött több, aki vele vívni mert volna.

— Ifju lovak; — szólott a bíró. — Bárki

vagy, te vagy hét ország legjobb vitéze! Lépj a királyné elé s vedd le a sisakod!

A lovak lekapcsolta vértjét, eldobta sisakját s odatértél Csupabáj királyné széke elé.

Deliszép király volt.

A királyasszony felkelt, lelépet tronusáról, selyem csipkezebekendővel letérítelte Deliszép homlokáról a verítéket s az egész udvar szemeláttára megölelte, megcsókolta.

— Szerettek Deliszép! Vitézem, királyom én ferjem.

Piruló arczát elrejté a daliás vitéz kelmébe s keserű könyeket hullatott . . .

— Gyöngyöm! Te édes, Csupabáj! Miért e könyek? Nem vagy e hát most egészen boldog?

— Nem vagyok, király!

— Oh, oh! Egészen megjesszesz! Volna talán még valami óhajátosd?

— Van király!

— Oh, hát beszélj! Lásd nincs semmi a mit érde meg nem tennék.

— Most már tudom király, hogy te vagy a legszebb, a legjobb, a legvitézebb. Most már szeretlek, csak téged szeretlek. Most azt kívánom, hogy birodalmadban, nem, ezen a hét országon én legyek a legszebb, a legbajosabb, hogy méltó legyek hozzád, hogy mást ne szerethess csak engem!

Deliszép király most már lelke mélyéből felkacagott.

— Oh asszony, 'asszony, asszony vagy! Te vagy az igazi asszony, az a kire az én lelkem szomjas, a kiről álmodtam álmaimban; te vagy a legbajosabb, a legédesebb, mert igazi asszony vagy! Csak tégedet szeretlek, Csupabáj!

Csupabájnak nem volt több óhajátása . . .

Celléri Miksa.

— **Kinevezés.** A pécsi kir. postagazgatóság Kovács Dezsőt a csáktornyai m. kir. posta és távirda hivatalhoz posta és távirda gyakornokjelöltnek kinevezte.

— **Hivatali vizsgálat.** Csertán Károly vármegyénk alispánja Czuckeller Lajos főszámvevő kísérletében október hó 1-én Csáktornyán a fősolgabírói hivatalban iróvizsgálatot tartott, mikor is a tapasztalt rend felett elismerését nyilvánította.

— **Az állami tisztviselők szervekedése.** A tavaly megtartott orsz. kongresszus határozatának, hogy az emlékezetes mozgalom országosan és állandóan szerveztesék, a kiküldött végrehajtóbizottság elegendő telt s egy alapszabálytervezet szövegezésével befejezte feladatát. Ennek intenciója szerint egy országos egyesület szervezetenek, melynek létesítése céljából a folyó hó folyamán kongresszus tartatnék Budapesten, mely a fölvett eszmét megvalósítaná. Ennek a leendő egyesületnek vidéki szervei volnának a tágabb körű vidéki-körök s a helyi vonatkozású u. n. helyi bizottságok, melyek az ország különböző helyén elhelyezkedve, az ügy iránt táplált közérdeklődést ébren tartanák s a közös cél megvalósítása érdekében az országos egyesület keretében végéreményökben összelölynének. Városunkban is múlt vasárnap alakult meg a helyi bizottság Simon Lajos kir. táblabíró elnöke által, ki felhívást bocsátott ki a városbeli összes áll. tisztviselőkhöz a bizottságba s ennek után az országos egyesületbe való belépés tárgyában. A végleges megalakulás s a tisztségek betöltése a legközelebb megtartandó közgyűlésen történik meg.

— **Dohánykülönlegesség Csáktornyán.** Régi óhaja teljesedett Csáktornyán közönségének, mikor a pénzügyminiszterium elhatározta, hogy Csáktornyán dohánykülönlegességű árudát engedélyez. A dohánykülönlegesség elárulását Tódor R. kereskedése nyerte el, hol e hó 3-ika óta a különlegeségek kaphatók is.

— **(Ő Szentsege a pápa magyar gyógyvize.)** XIII. Leo pápa Ő Szentsege, a kinek magas életkorát és szellemi frissességét méltán csodálja az egész világ, magyar gyógyító itallal él. A Vatikánban ugyanis a »Pálma« jelzésű keserűvizet hozalják Ő Szentsege egyenes utasítására, a ki e gyógyító itallal igen meg van elégedve. Ritka kitüntetés a magyar vize, hogy a pápa asztalára kerül s méltó elismerés illeti Loser János, cs. és kir. udvari szállító czéget, a »Pálma« forrás tulajdonosát, a ki e vizet a pápai udvarba szállítja.

— **Nyílt levél.** A hazai szőlőbirtokok által a folyó év őzén való eladásra bejelentett csemegeszőlő készletekről készített kimutatást a nagyméltóság földművelésügyi miniszterium azon felhívással adta ki, hogy az esetleg aziránt érdeklődő szőlő- és gyümölcskereskedők vagy fogyasztók a beszerzési helyekről nálam tudomást szerezhessenek. Ulicsny Károly m. kir. szől. és bor. felügyelő Csáktornyán.

— **Csalás 50 koronás bankóval.** Múlt hó 22-én a szent-lionai vásáron Korcsmár Valentin őrségi lakos egy négy éves úszót adott el előtte addig ismeretlen Czipők Mátyás vasmegeyi kisgazdának Czipők Korcsmárnak a tudatlanságát felhasználva a véltelt úgy fizette ki, hogy annak 1 drb. 50 koronást is adott 50 forint értékben, ki nem ismervén még az új 50 koronásokat azt el is fogadta. Korcsmár mihielyt rájött a csalásra, azonnal följelentette esetét a

csendőrségnél. Csalót a csendőség kinyomozta s ügyét áttette a csáktornyai kir. bírósághoz.

— **Az amerikai alanyvesszők helyes megválasztása.** fordította és gyűjtötte Teleki Andor. Megjelent Teleki Zsigmond cs. és kir. ud. bor nagykereskedő saját kiadásában Pécselt. Ára 1 kor. 40 fillér bérmentve. Az új szőlőknek ojtványokkal való felújításánál a legnagyobb hibákat az alapfajok helytelen megválasztása által követték el és ez oka a számos balsikernek és nagy anyagi kárnak, mely szőlőtermelőinket érte. A szerző azt tüzte ki magának feladatul, hogy az idevágó francia szak irodalom és a hazai tapasztalatok nyomán, a mi talajunk, körülményeink és nemes szőlőfajaink részére a legalkalmasabb alany fajokat leírja és ajánlja és különösen a mérszertalmu talajok felújítására fordított nagy figyelmet. Mindenkiné, a ki szőlőműveléssel foglalkozik, ezen igen tanulságos könyvecske kitűnő szolgálatokat fog tenni és egy szőlőtermelőnél sem szabadna hiányozni.

— **A burgonya korai kicsirázása ellen.** Ilyenkor már hosszú csirákra eszt a korai burgonya. Ezt mindenki tudja, akinek korai burgonyával volt dolga. A tapasztalat az, hogy ha a korai burgonyát gyakran megmoozgatjuk, nem csirázik ki. Ha például petróleum hordóba tesszük és olykor-olykor hetenkint kétszer meghengergetjük, akkor nem csirázik. Ezt persze csak az tudja, aki próbálta. Mindenki nem. Ezen a tapasztalaton alapul az itt leírandó eljárás, mely jó sikerrel alkalmazható a korai burgonya eltartásánál. Persze csak arról a burgonyáról van szó, amely házi fogyasztásra kerül. Veszünk egy deszkaládát és abba részatos feneket teszünk bele. A láda alján kis nyílás van, amelyen a naponta szükséges burgonyát kiereszljük. Ennek következtében a többi burgonya önsulya folytán lejjebb száll, tehát mozog — így tehát nem csirázik. Lehetne ezt még egy kicsit tökéletesebben is megcsinálni, ezen azonban törheti ki-kí a fejét. A földolog azt tudni, hogy a gyakorta megmoozgatott burgonya nem csirázik.

— **„Kossuth Album“** ezim alatt felette becses dalgyjtemény jelent meg az országos Kossuth-ünnepélyek alkalmából, énekhangra és zongorára Klöner Ede budapesti zeneműkiadónál. Huber Sándor jeles zeneszerző alig méltányolható buzgalommal gyűjté össze ez albuma a legszebb Kossuth-s szabadságharcz nótákat, melyek eddig hozzáférhetetlenül, szétszórta s ismeretlenül léteztek csupán. Az izléses, szép kiállítású, 25 művet felöllel fuzet ára 3 korona netto és Fischl Fülöp (Strausz Sándor) zeneműkereskedésében Csáktornyán rendelhető meg. Bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar zeneműpiacon e szép műhöz hasonló alkalmi mű még alig jelent meg valaha, s a legjobb hazafias dalainkat egybegyűjtő ezen érdekes füzetet minden dal és zenebarátnak megszerzésre melegen ajánlhatjuk.

— **A mogyoró termelés.** Nálunk a mogyorónak még nincs meg az a becsé, amelyet tulajdonképen megérdemelne. Külföldön, különösen Angliában, ugyszintén Németségben is már régebben belátták, hogy a mogyoró sokkal fontosabb a termelőre, hogy fel ne karolnák annak nagybanit termelését. A nagy gazdaságokra, valamint a gyümölcsstermelésre meglehetősen nehéz idők járnak. És ekkor szinte önkénytelenül az a kérdés merül fel, hogy nem lenne-e lehetséges legalább egyes esetekben a bajon némileg segíteni? Az őstermelőre nézve talán hasznos lenne olyan növényeket termelni, amelyek ma még nem részesülnek teljes méltánylásban. És ilyen növény van még

meglehetősen sok s ezek között első helyen áll a mogyoró, amely igen sok esetben megérdemli a nagyobb figyelmet. A mogyoró ugyanis keresett és jól fizetett kereskedelmi czikkel képez s használati értéke nem igen marad a mandula mögött. Ha meggondoljuk, hogy a mogyorócsereje mennyire igénytelen, s hogy mily egyszerű annak a termelése, úgy önkénytelenül merül fel az a gondolat, hogy ennek okszerű termelése számos gazdának és gyümölcsstermelőnek hasznára lehet s egy új kereselforrássá válhat. A mogyoró — latin nevén Corylus — kétszegtelenül a legrégebb hasznonvények közé tartozik. Hogy mikor kezdtek használni és művelni az emberek, arról vajmi keveset, sőt semmit sem tudunk. Megbízható források után tudjuk, hogy már a régi görögök és rómaiak a mogyoró értékét jól ismerték, és Buschan az ó-kor hasznos és művelés alatt álló növényeinek történelemelőtti növénytanában azt mondja, hogy a mogyoró héja Közép-Európa történelemelőtti növényi maradványai között csak ritkán hiányzik. Buschan szerint nemcsak a vaskorszak czölőpéitményeiben, hanem a bronz és neolith újabb kőkorszaki hasonló építményeiben is feltalálható. Így Messikommer Robenhausen mellett egy 10—20 cm. vastag mogyoróhéjréteget fedezett föl, amiből joggal következtelhetjük, hogy a mogyoró a czölőpépitők korában is kedvez eledele lehetett az embernek. Az említett író munkájában különben arra is utal, hogy már a történelemelőtti korból is a mogyorónak többféle fajja ismeretes. A mogyoró történelmére vonatkozó tanulmányokkal találkozzunk Burchardt landsbergi jogtanácsos és újabb időben Goesckhe Ferencz a procaui kir. gyümölcsészeti intézet l. főkeresztése és tanítója munkájában. Ha őseink a messi ókorban védelmet biztosítottak is a mogyorónak a jóízű termése miatt, mégis valószínűtlennek látszik, hogy abban a korban rendszeresen és bizonyos szabályszerűséggel művelték volna.

Szerkesztői üzenetek.

Ludbrig K. E. A sok szép közleményt megkaptam. Nagyon köszönöm! A naptárba valót is felhasználom.

Csáktornyai. T. J. A lódtalp. A leírás, a szerkesztés jó, de a théma rossz. A szereplők állása, foglalkozása, a történet helye stb. helyi vonatkozásúak, a mik találgatásra adhatnak okot. Tolla megérdemelné, hogy okosabb dolgokkal foglalkozzasson, mint czéltalan leírásokkal.

Budapest T. E. A késő bánat nem sikerült. Elég ügyesen írja le azt a szerelmes históriát, de nem olyan jól, hogy megérdemelné a közlést. Ezt is, meg a nálunk levő másikat is megsemmisítettük. Kerülje a frivol megjegyzéseket, melyek a közöletés mértékét igen romlíják.

Mura-Szent-Márton. L. Várom a naptárba valót. Örülök, hogy sikerült katoná ügye.

Csáktornyai. B. B. Gazdasági közleményét lapunk jövő számára hagyjuk. Minél gyakrabban kérünk belőit.

Zsolna. Cs. I. A két közlemény megérkezett. Alkalmilag azokat és a nálunk levő harmadikat is közölni fogjuk. Köszönet!

Többeknek A Zrinyi-emlék ügye most azért halgat, mert a tervek a miniszteriumban vannak bírlat végett. Mihelyt megnyugtató hírt hallunk, tudatni fogjuk az érdeklődő közönséggel.

Csáktornyai. B. L. Megkaptuk. Legközelebb beszélünk felőle.

Felölös szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Nagrada domaćih živinah.

Vu Čakovcu se je 28-ga septembra održala izložba i nagrada domaćih živinah za čakovečki kotar i to kravah, telicov i svinjah. Iz Belice 18, iz Bottornya 16, iz Čakovca 55, iz okolice Čakovca 66, iz Drávacsánya 118, iz Drávavásárhelya 56, iz Felsőmihályfalva 10, iz Murasiklósa 13, iz Muraszerdahelya 86, iz Štrigove 55, iz Viziszentgyörgya 24 komadov. Toliko bilo je naprije javleno, a izvan toga su i vnoći drugi doznali svoju marhu i svinje.

Izložbu pogledat došli su gospodin dr. Jankovich László grof velikižupan. Csértán Károly podžupan iz Zalaegerszega, Balhauser Ottó i Trombitás Ignác kr. živanarski inspektor iz Szombathelya, grof Jankovich Aladár iz Slavonije, nadalje iz varmegije i iz Medjimurja više zemeljskih gospodah, veliki sudci iz susodne kotare i druga gospoda i vnoći stanovnici Čakovca i naše okolice.

Premije dobili su sledeći za kravu: Szabolcsecz Pál iz Felsőmihályfalva, Toplek Mihály iz Čakovca, Novák Imre iz Felsőpusztákovecz; za 1—3 let stare telice Kovacsics András iz Drávavásárhelya, Stefanecz Mátýás iz IV-ga distrikta, Sztrahunya József iz Bottornya, Kovács József iz Drávavásárhelya, Sztrojók István iz Muraszentkeresztja, Polanecz Lukács iz Murasiklósa, Jursics János iz Órséga, pismenu nagradu (diplomu) dobili

su Ziegler Kálmán, i kr. preparandija iz Čakovca. Na dalje za menšje telice Ivanusics Márk iz Drávavásárhelya, Podvezanecz Rókus iz Čakovca, Toplek Mihály iz Čakovca, Videcz Lovrencz iz V-ga distrikta, vd. Moharics Pavlova iz Drávavásárhelya. Za svinje Gradisesai Albert iz Drávaszentivana, Jambrosics Iván iz VIII-ga distrikta, Lovrecz József iz Hétvézera, Jalasics József iz Cserenyésa, Kirics Imra iz Cserenyésa, pismenu nagradu (diploma) dobili su Lowensohn Miksa i Branilovics Mihály. Za 1—2 let stare prasice: Zsuzman József iz Ligetfalva, Videcz Lőrincz iz V-ga distrikta, za menšje prasice Soltics Imre iz Čakovca, Vidovics Imre iz Čakovca, Ivacsics István iz Felsőpusztáfa, Kirics Anton iz Drávamagyaróda, Ivacsics Mark iz Drávavásárhelya.

Gospodin Jankovich László velikižupan je s lepimi reči zahvalil Gosp Kolbenschlág Béli, velikomu sudcu, kak i članom poljedelske komišije, koji su ovu izložbu vuredili, Gosp. veliki sudcu su pak velikomu županu i podžupanu i drugim prisutnim gospodam zahvalili, da su došli pogledat napredek gospodarov čakovečkog kotara.

Ako si premissimo, kakve smo mi medjimurci pred 5, 6 let krave, telice i svinje imeli, pak ako vezdasnje domaće živine pogledamo, velika razlika nam taki pred očima stoji. Lepu marhu, lépe svinje imamo, koje su još jedenput toliku vrédne, kak predi. Hvalja visokoj vladi, varmedjiji i svim onim,

koji su se skrbeli za dobrobitje naše okolice! Puk medjimurski, koj je vu vnoći stotinah nazočen bil pri ovoj izložbi i nagradi, naj si pelda vzeme i naj samo lépu živinu pova, ar se mu jaka i lépa živina bolje izplati, kak mala i slaba. Imamo još na znanje dati, da su samo poljedelci bili nagradjeni s penezi i to svaki prvi do 100 korunami a drugi s menšjimi dari, a gospodski izložitelji dobili su samo diplomu. Bilo je još vnoći i vnoći takovih, koji bi bili vrédni nagrade, ali toliko nagradah komišija nije imala, da bi svakomu vrédnomu mogla dati. Ovim najbude lépa hvalja za trud, da su svoje živine dotirali na izložbu i stem svim nam i stranjskim gospodam pokazali veliki i lépi napredek vu povanju živinah medjimurskog vrédnog puka!

Mozart.

Svaki bolji mužikas zna dobro, tko je bil Mozart. Rodjen u Solnogradu (Salzburg) godine 1755. od otca mužikasa, bil je od ovoga od svoje malost iu muziki podvucavan tak, da je već u sedmoj godini svojega života komponoval razne muzikalne komade, u uslied toga posvud kakti čudak diete slovit. Njegov otac je snjim išel u Beč i tam je taj mali čudak pred najglasovitijimi mužikaši kazal, kaj znade. On je na klaviru već onda, kakti sedam godišnji dečec izvadjal razne fuge, da su mu se svi čudili.

Z A B A V A

Menjba.

II.

Drugi dan vu jutro lepoga protuletnoga dana oblaki sunce pokriju i na deždovno vreme preobrneju.

Na spodobu ovu takova premenjba je nastala dušnopoznaje vu srdcu Vinceka takaj: S zločestom voljom se stane i stoprav sada mu dojde na pamet včerašnje dugovanje koje je nepremišljeno učinil, i sebe za nanaveke zavezal, od česa srdce njegovo nikaj žuđalo nije. Skupa je zajtrekuval svojim otcem, koj njemu dojdnućnost vu stofelih premenjbah razlaže. Za malo vreme bude se vu Paroš kaštelju mlada sneha veselo obračala i razsvetila bude kaštelja kmične stene.

Vincek kak nemi posluša otca svojega reči. Pak mu na pamet dojde, da je obečal onoj drugoj najmre krčmarica, da će nju danas pohoditi. Kak da niti nebi bil onaj človek, koj je bil jučer RACHY Margitu sebi za tuvarušicu zaručil. Sam sebi se čudi, i preklinja onoga hipa, kad je bil to vučinil.

Nego zato vendar njegovo dušno spoznanje mu ipak nije dopustilo, da niti danas, niti, drugi dan, da pače celi tjeden k onoj drugoj ide. Tim bolje vendar jedino samo Margitu pohadja.

Ova mlada lepa belopotna zaručnica uvek lepo prime svoga zaručnika, tak da za ovu njemu podeljenu ljubav i vernost počne žalovati.

Žalostno zaručništvo je verek bilo ovo! Czigany Zsuzsa nije mogla prerazmeti, kaj tomu zrok more biti, da njega nema. Prve dane se žaloval za njegu. Onda pako, kad je čula, da je mladoženja postal, srdita postane i preklinjati počne. Kesiije celo dugovanje izbije si iz glave, pak veli: »Ako nećeš ti, hoću drugi tri!»

Nego tak na tretji tjeden se pripetilo, da je Paroš Vince zbog osebojnoga posla moral iti poljeg vamoške krčme.

Kad je poljeg išel, čez oblok je čul glasa krčmarice. Dobre volje more biti, ar si popeva.

Vince postane na orsačkim putu, i bez vake premissljenosti stupi vu krčmu.

III.

Kada su drugi den otac i sin, jeden kre drugoga jahali po atmaskim orsačkim

putu, dimo idući od RACHY-a, Vincek je jako zločestne volje postal. Poljeg puta na oranici su dve muške puce delo svoje zvršavale i žalostnu popevku popevale. Da kako po muškoj navadi su na dugoma vlekli. Paroš Gerő je skrivomu višekrat gledal na svojega sina. Na zadnje ga opita:

»Čuješ moj sinek, kaj je tebi? Sin s ramenom gene.

»Nikaj.

»Ja ne razmim, da negdo vu takvim lepim protuletnim dnevnu vu dvadeset i drugim letu, kad je još ktomu i srečen mladoženja, takove zločeste volje more biti.»

Vince srdito cukne od konja vuzdu.

»Samo od srečnoga mladoženstva mi naj nikaj negovoriju. Tak sam započel to bedastu ženitbu, da neznam kuliko bi dal onomu, koj bi me rešil od toga, i da bi ja još jedenput sloboden človek mogel postati. Starca poprimo veliki čemšr od koje postane črlen kak rak.

»Ti bedasto stvorjenje, gdo te je nato naputil. Odgovori!»

»Moja bedasta glava.»

Ne, da bi hvalu mogel dati gospodinu Bogu, da tak postenu ženu mores dobiti, nego još proti tomu murgjesi. No kak guder bude, kad si nju već zaposil i reč dal, je-

Anda bilo je to upravo 13-a oktobra 1862, kad je taj mali čudak u Beču kakti sedam godišnji dečec svoju umietnost kazal, kaj je i cesarici Mariji Theresiji do vuh došlo i ona je toga maloga umietnika želela videti i čuti, pak ga je u to ime zajedno s njegovim otcem pozvala u grad Schönbrunn, gde se je mali imal producirati. Kad je na klaviru nekoliko komadah odigral, dakako na najveće zadovoljstvo cesarice, vzele su ga mlade princeze, kćerke cesaričine, koje su takaj još bile dieca, med se, te su se onak po diećinski pričele snijm igrati i onak skakajuć su odsakala ta dieca u drugu sobu. Ali Mozart, koj nije bil naučen na takov gladiki parquet-pod, kakov je po cesarskih sobah, se je na jedan krat poskliznul te je opal. Mala princeza Christina se je onak po diećinski postavila pred na podu leežečega maloga Mozarta te ga je izsmiehavala nad njegovom toboz nespretnostju. Mozartu su od srama navrele suze na oči te je mučeć samo tmiečno gledal izsmiehavajuću ga princezu. Na to pristupi k njemu druga princeza, Maria Antoinetta (potlanja franczeka kraljica), digne ga od poda, obriše mu svojim rubcem suze, kušne ga u čelo te ga liepimi riečmi batrivi i po licu rukom gladi. Dečec to mirno dopušta sobom činiti te ju iz početka gleda onak postrance, a na jedan krat, kad da se je nekaj domislil, veli proti princezi: »Čuješ Antoinetta, ja ću ti nekaj reći, znaš kaj? Ja ću te ženiti, ti budeš moja žena!«

Mala princeza je tum ponudom bila posve zadovoljna, jer je veselo odsakala u drugu sobu k cesarici te joj je već iz daleka vikala: »Mama, mama, Mozart me bude ženiti!«

»Tak?« veli smejuć cesarica — »to je liepo, pak niti nije zla partija za te! — No hodi sim ti moj mali zet« — veli prama malomu Mozartu, koj se je na strani onak po diećinski kakti toboz mrgodil, pak ga prime i digne na svoja kolena, a zatim zapila:

»A nuder mi povedj, kaj te je na to nagnalo, da bi hotel moju Antoinettu ženiti?«

den kišari Paroš Vince mora i svoju reć izpuniti.»

»Ja pako bi dal od svojega imetka polovicu, ako nebi moral vzeti za tuvarušicu ovu gospodičinu.»

Paroš Gerō se prime za svoje črne mustače.

»Ja. Tak daleko smo došli. No. Za tu cenu se moreš osloboditi od tvoje zaručnice. Sad više niti reći.

»Obrne svojegajahaća i nazad se povrne prama Almašu.

IV.

Margit sva začudjena gleda, da komaj pol vure, kak je Paroš Gero odovud otišiel a se vre nazad navrnul.

»Jako mije drago, da njih Gospodin Paroš morem videti, kaj su dobra donesli?«

Starac je čisto bil osupnjeni, kada stupi pred gospodičinu, koja je baš onda bila stala pred almarom i popravljala svoja du-govanja.

»Samo sam zato došel draga moja kćerka, da te od jedne velike nesreće oslobodim.

»Kaj to more biti?«

»Moj nevaljani Vincek sinek, koj si nigdar ne bil zaslužil ove sreće, da tak

»To ti hoću odmah povedati« — odgovori Mozart — »to je posve jednostavno. Princeza Christina je bila kriva, da sam ja, dok smo se igrali, na pod opal, pak sam se i pobil. Ona se je tomu veselila te me je izsmiehavala i na podu leežečega ostavila. Ali Antoinetta me je dignula i batrivila, a to za to, jer je ona dobroga srdea i baš zato ju hoću ženiti, jer ja hoću samo jedino dobru ženu imati.«

»To je sve dobro« — veli cesarica — »ali ako ti nju hoćeš za svoju ženu uzeti, onda moraš i opravu imati, kakovu princinose, jer kaj ja znam, jel bi te ona drugač hotela.«

»Mali Mozart na to postane zlovoljan te zmrmila: »Je, pak gde bi ja takovu opravu vzeti, kak ima jedan princ? Ona me mora uzeti takovoga, kakav jesam: pak da bi ja i nadvojvodsku opravu si oblekel, tak nebi bil nikaj vriedneši nego sam ovak sad, — jedino pravda bi bila vriednija od ove moje.«

Ove rieći sedam godišnjega Mozarta su zapanjile cesaricu i njezinu suitu tak, da su samo jedan drugoga pogledavali.

Drugog dana dojde jedan dvorski kurir u dvorskoj kočiji do Mozartovog stana te donese posve novu dvorsku opravu, kakovu princinose, sa palašom za maloga Mozarta, a jednu dievojacku, kakovu princeze nose, za njegovu sestricu, koja je onom zgodom snijm zajednom bila u Schönbrunnu, te su se oboje skupa s otcem morali u dvorsku kočiju sestiti se k dvoru odpejlati. — razumieva se, da su se prije dieca u novu opravu oblekla.

Stari Mozart si je potlam dal diecu u toj cesarkoj liepiti maleti, pak se taj isti kip nahadja danas u Schönradskem muzeumu, a istomu ga je prikazala udovica toga velikoga prerano umrvšega umietnika, a potlanja žena državnaoga savietnika, Nissen u Solnogradu. Kip je vrlo liepo i umietno izradjen a predstavlja celu obitelj. Mali Wolfgang Amadäus u toj grupi na kipu, med otcem materom i sestrom stoji u životnoj veličini, kakov je onda bil. On tu stoji u dvorskom odielu, pripasanim palasem o lievi bok, sa svilnemi stamfami i srebernimi šno-

rami na cipelih, poharpudranimi lasi sa kitom, kak se je za ono vrieme nosilo, desnu ruku za spicami krauzom na prših a lievom gizdavom u bok podprt, gleda izravno na gledalek svojim osobito liepim diećinskim licem i velikimi crnimi oči, onak baš odprto u sviet, da coviek samo postane i mučeć dugo kip promišlava.

Osam godinah iza toga srdačnoga dogdjaja pri velikoj cesarici u Schönbrunnu, u aprilu 1770-e godine, je nadvojvodina Marija Antoinetta otišla kakti mladenka franceskog kralja Ljudevita XVI-a u Pariz, da tam sedne na tronuš, a poslie dvadeset i tri godine, da zajedno svojim mužem, kraljom Ljudevitom izgubi u revoluciji glavu na statistu pod Guillotinom.

Strašni su to bili dani, pak vam hoću, na koliko se tiču Marije Antoinette, franczeka kraljice, pošto je bila naša nadvojvodkinja, o njih za kratko vrieme obsirnije pisati i sve strahote, koje su ju snašle, verno historički opisati.

A sada se vrnemo opet na Mozarta.

Poslie Beča je Mozart dojdueć godine već se produciral u Parizu i ovde kakti osam godišnji dečec bil je isto tak, kak u Beču, pozvan u kraljevski dvor, gde je svojim glasoviranjem sve slušatelje baš zabezeknal. I ovde gaje glasovita liepa Pompadourska pogladila rukom po licu a onda ga obima rukama objela i k sebi na prsa pritisnula. Mozart ju je u tom hotel onak po diećinski srdačno kušnuti, ali je to Pompadour branila, nehoteća se dati po malom muzikašu kušnuti. Na to se je mlali Mozart tako razljutil, da se je od nje na stran obrnul i posve glasno u niemačkom jeziku rekel: »Pak tko je ona, da se neda od mene kušnut? Em sam ja zmožnu cesaricu u Beču kušnal, pak i Ona je mene kušnula«

Još ima puno zantmirih pripoviedkah iz života Mozartovog, ali tko bi je sve ovde napisal, pak ću samo još njegov zadnji dogdjaj ovde na papir metnuti.

Kad se je njegov »Don Juan« prvi krat u Monakovu u operi daval, došel je Mozart iz Beča osobno u Monakov, da čuje glasovitu pievačicu »Donnu Annu« njegovog Don Juana pievati. On je onda bil trideset i pet godinah star. Kad se je opera odpievala, pristupi on k rečnoj pievačici, koja je veliku aricu baš majstorski odpievala, pruži joj svoju mršavu ruku, (u to vrieme je već boloval na sušici) te joj reče: »Hvala vam liepo, vašim pievanjem sam stoprv spoznal vrstnoću svog dieła. Sada ću laglje umrieti.«

»Umrieti!« — odgovori ona — »tako mlad i bogat umietnostju i slavom! Kakova je to samo misel?«

»Mladost i slava nesprečavaju šmrť — odgovori on — »dapače ja slutim, da već nije daleko, pak izkremo rekuć moja draga Donna Anna, već prije četirinaest dni sam imal prikazu (viziju), koja posve na to svie-doči. Jer jednog dana, baš kad sam komponoval mojega »Titusa«, stvori se iz ne-nada pred mojim stolom u črno odieveni bled gospodin, kojega nisam čul, da bi pri vratih bil u sobu došel te mi veli; ja sam vas došel podsietiti, da napišete jedan »Requiem«. Za koga? zapitam ja, On ne samo tmurno pogleda i opat veli; Vi morate jedan Requiem skomponovati, i stim ga nestane«. Dok je Mozart to pievačici pripoviedal, postal je ves bled.

»Vaša prikaza je posve slična mojoj« — odgovori pievačica — »jer meni se je ne dugo pričnilo, da je u noći, dok sam spavala, došel u črno obučeni gospodin k

poštenu i liepu ženu dobije, kak si ti, sad je odpovedal.»

Devojčica kak vojsk žuta postala od velikoga špota. »Ja mu nazad dam prstena,« — iz prsta potegne doli, i Gerō-u ponudi

On celu njezinu ruku poprime. Samo sam zato došel Margit s drugom rukom pako prime nju vrat, da ovoga prstena, koj je itak moj zaručni prstan bil, zadržji ga pri sebi, daj čas doklam ti ja drugoga donesel budem. Ako nemreš biti moja snaha, budi dakle moja žena. Onomu pako zločez-tomu sinu predam materinskoga juša vamoškoga imetka. Nek bude srećen s njim.»

Margite lepoga obraza izniknula je žuta farba, i sramežljivi pogled metne na njega.

»Nadam se, da mi nebuš dala košaru? — Vidiš ja još nisam tako stari, da tebe srećnu nebi mogel činiti.«

Puća si zakrije obraz.

Paroš Gerō-a vusta su iz sladkim kuš-cum prikeliha sramežljive devojčice lice, doklam nju svojimjakimi krilami k sebi privijal bil. Margita je ovo pripećenje tak veselu i srećnu vėmilo, kakvu iz Vinceka zaručništvo nikad nije čutila.

Pisal **Gotlier Lajos**

Priredil **M. F.**

mojoj postelji, pak mi je u uho prišaptulo: Donna Anna je umrla, a danas, kad sam zadnju notu moje arije odpevala, vidila sam istu prikazu, kak se je na jedan krat u parteru od nekud stvorila te me je pristom k sebi zvala. Bože smiluj mi se — to nekaj znamenuje.

Mozart je otišiel iz theatra i još one noći je napisal requiem, kojega je prikaza zahtievala.

Drugog dana je došel redatelj theatra u Mozartov stan, te mu je povedal novinu, da je Donna Anna ove noći naglo umrla. Mozart si obrise suze, koje su ga nad tum vjestju oblejale i reče »Angeli u nebi su si sestru k sebi pozvali, za da im pomogne svojim pievanjem Boga dičiti. Na skoro dobe i brata, koj im bude nove arije komponoval».

Mozart se je poslie toga vratil domov u Beč, gde je za dva mieseca i umrl, za muziku prerano, jer je tekar trideset i pet godina bil star.

On se je rodil u Solnogradu i tam je nieko vrieme stanoval, gde se i danas vidi kuća rođenja u »Getreide Gasse« a kuća stanovanja na »Mirabell Platz-u«.

Em. Kollay.

Kaj je novoga?

Smrtovnost

Brauner Lajoša čakovečkih državnih školah navučitelja je velika žalost napala. Njegova mila majka Brauner Jakoba rođena Kiss Barbara septembra 20 ga dana vu 76 dobi je iz ovoga sveta preminula. Pokojnica je više letah betegovala, nego sad se rešila od svih mukah ovoga sveta. Njeino telo 22. septembra s velikom žalostljum namestili jesu na vekivečno prebivališće. Naj počiva vu miru božjem!

Jedna samoubojica.

Prekvčera po poldan oko šestu vure jedna gospodska elegantno oblečena do šest-najst let stara puca je vu Budapešti od mosta vu Dunaj skočila, koja med slapi se vu onim hipu zalezala bila. Na mostu je ostavila svojega skrljaka i suncobrana, poljg kojih je jedna cedula ležala bez svakoga naslova. Od svojih roditeljev s žalostnim srdcem se izpričava tak, da je ona morala vumreti.

Bojazljivost.

Vu Nagyszentmiklošu je Jines Peter špoljar-od velike zaljubljenosti bojazljivosti na Plikin Eržiku sluzkinju iz revolvera strelil i nju smrtno ranil, zatim pako na se obrne revolvera i dvaput strelil sebe vu prsa, naravski taki je mrtev postal.

Koj je vu tri stotinah živel.

Jeden stari človek je vumrl, kojega zibku vu XVIII. stoletju zibali jesu. Vu Vámos hazu je vumerl tak zvani Tanasz Gabor dobro stojeći gospodar, koj se 1800. leta decembra meseca narodil, daklje 102 let je živel. Vre vu sebi med jako redko dugovanje spada, da bi se gdo tri stotinah dobi vučekal, nego ovaj preminuti starac zvan toga je još druge znamenitosti imal vu svojem življenju, s kojimi se odlučaval od drugih vmrteljih stvorovah božjih. Tanasz Gabor se četirikrat oženil. Dve prve njegove žene jesu već zdavna iz sveta pre-

minule. Kad se treći bil oženil, je 90 let bil star. I gdo bi bil misliil, od ovoga starog človeka, da i ovu svoju ženu bude pokopal! Ali se ipak tak pripetilo. Nije mogel biti bez tuvarušice. Četirikrat se takaj odlučil na zakonsko življenje. Ovo se pako pripetilo pred dvemi letmi, kad sto let star mladoženja, jednu, petdeset let staru šnešicu pelal k oltaru. Na zadnje danas je dovršil dugo svoje življenje, koj do svoje smrti na vek ostal je vu velikom poštuvanju ženskoga spola.

Med medvedovemi škramplj.

Vu Marmarošu, dogodilo se izvanredno ovo pripečenje. Vu Körösmező hataru, vu tak zvanom mestu Pastortlaku Petrošku Junolta na lastovitim njegovim dvoru jeden medved bil razdrupal. Petrošku je vani pasel svoju čedu na vrhuncu Lega i tom prilikom je otišiel nuter vu šumu. Iz nenada spazi jednoga mladoga medveda, kojega odnese dimo i dene ga vu kotec. Vre onu noć na lajanje pesje prebudi se Petrošku. Vu tom mišljenju bivši, da mozbit nekoji zločinac želji njegovu čedu podežmati. Van otide na dvor, da okolo pogledne. Vu knici proti onomu kotcu bil je išel, gde je mali medvedič bil zaprt. Ovde pako jeden strašen medved se pojavi pred njim, koj siromaškoga pastira na zemlju poruši i njegovoga obraza i prsa počne trančirati. Na veliku njegovu kriku žena njegovu takaj van beži, nego kad izpazi strahovitoga medveda, nazad se povrne od velikoga straha vu svoju hižu. Vu zorju Petrošku svega zmrcvarjenoga našli su mrtvoga. Od kolca vrata bila su sva potra i mladi medvedič starim skupa izniknuli jesu. Selsko poglavarstvo je javilo ovo pripečenje višešemu poglavarstvu i za jedno prosilo je, da vadasiju odredi, nego pokohed na jesen mladoga carica čekaju vu onu krajinu na vadasiju, po takvim načinom sada nebude obdržavana vadasija.

Imenuvanje

Školah minister, vu Muraszentkeresztl državnim školam je Terenta Janoša diplomiranoga navučitelja, — Orehovec državne školi pako Schray Ferencza do sad dravašentivanskoga občinskih školah navučitelja imenuval.

Od kraljice Belgijuma.

Jedna preštimana magjarska gospa pred nekulikimi letmi vu Spaabi iz nenada spoznal se s kraljicom, koja kak nam poznato, jako je prijateljska bila. Ove magjarske gospe Marije Henriette k čerkom Klementina hercegom jednoga leta puće bile jesu. Mamica se tužila jedno vrieme pred kraljicom, da nemre ladati svojom kcerkom, ar ona neće zamuz iti, na koje reči presvetla gospa je tak rekla: — »Ja sam takodjer tako s mojom kcerkom. Niti ona neće zamuz iti« I gliboko si zdelne zatim: — »Nasuprot nad tom se mi ne čudim. Vu našoj familiji Klementina nije imala prilike na ženitbu nagovorljivosti pelde videti«. — Poznato nam je, da Klementina hercegica još dan danas nije išla zamuz.

Zaručnica.

Magjarsku gospu išće bečko redarstvo. Kurijensa su izdali proti njoj, ar je vkrala. Za Farkas Jozefinu ju zoveju, trideset let je stara, i vu Budapeštu se narodila. Njezno ime vu celoj Evropi svakoga velikoga varaša redarstvu je poznato, po onom zločinu, zbog kojega je 1894. leta na četiri leta

rešt bila odsudjena vu Berlinu. Farkas Jozefina za ono vrieme je od jednoga jako bogatoga berlinskog fabrikanta do dvesto jekur korun izecala i onda ga za navėke ostavila. Kad se iz rešta oslobodila, vu Beču se nastanila. Vre Engelhorđ, vre pako Volferdsorf imena je hasnuvala, i da se nevidi na njoj na kuliko se postarala, jedno vno-go više lét staru gospu si je pogodila k sebi za svoju mater. Farkas Jozefin vu Beču Börze vulici elegantnu hižu si je iz rende vzela. Iz prvine je skupo živela i sve gotovo platila. Tamo-onda je i dragoceno blago kupovala, koje i platila taki, nego navėk pri onim isto jednim trgovcu. Vu redu je platjala njemu, kajti si je svoju mrežu na njega razprestrla i tim načinom je prama sebi zaufanost priskrbela. I cilja svojega je postigla. Pred nekojimi dani je s temi lažljivimi rečmi došla k trgovcu, da je ona zaručnica i do svojega zaručnika jednoga ruskoga velikoga zemeljskoga vlastelina izvanrednim prikazom želji podariti. Trgovec četiri komadov dragoceno blago preda Farkas Jozefini, koja odnese sobom do desetlezer korun vrednosti blaga, i obećanje vćini, da tri komade po poldan nazad donese, četrtoga komada cėnu pako izplati. Farkas Jozefin je otišla i od onda nju više nigdo videl nije. Tergovec je taki bil javil redarstvu celo pripečenje, kojim već poznato bilo je, da ova prefrigana gospa još on dan je na gotove peneze obrnula onih četiri komadov dragocėnjenoga blaga i skočila je. Osebjuno poznanstveno znamenje je jeden mali črni ratler pesek. Već od više let sprevadja nju ov mali pesek, bez kojega tak rekuć nit nemre biti. I sada sudiju takaj tako, da ov mali pes bude njeni izdatelj.

Prestrašeni varoš.

Iz Jaszberénya javiju, da od nekuliko danov od straha terpećeu. Po kmičnoj noći takaj i višekrat počneju zvoni glasiti ognjeno pogibeljnost. Ljudi vu velikoj strahoti bežuju na vulice, pogibelj ne spaziju nigde, nego zvoni od sebe davaju glasa. Stanovnikov veška stran cele noći nespiju, na svoje paziju. Včera ipak se redarstvu prilika pružila, da je dva potepuha prijelo i valjda ovi moreju zločinci biti, ar odonda po noći ni bilo više čuti zvoniti.

Széchenyi biskupa nesreća.

Sad ne davna pisali jesmo od jedne nesreće, koja se žnjim na kočiji pripetila, a sad već javiju iz nova, kojoj nesreći je podvrzeni Grof Széchenyi Miklós biskup. Kak iz Sanyja telegrafiraju, ove dane je jedna otrovna muha vpičila ovoga mladoga svete matere cirkve vrhovnoga poglavara. Biskupa poljg Šoprona vu tak zvanom selu Sany, gde od bermanja otrudjeni si počinka vuživa, tam ga jedna otrovna muha vpičila i njemu otečenu bolest zrokovala. Njegovi podložniki vu onim hipu telegrafirali jesu Dr. Vorinski Istvanu od Balfia kupelišća vraćitelju, da betznika previzitira.

Zbog jednoga cigaretna.

Iz Pančove pišeu: Vu Starčova selu včera na večer Milutinov Peter sluga je strelil Vargić Joku, svojega pajdaša. Milutinov se zestal na vulici s Vargićom, od kojega je prosil cigaretna. Nego ov mu ni hotel dati. Milutinov nato iz žepa van vzeme revolvera: — Ako mi nedaš, ja te strelim! — Strelil dakle, veli Vargić. Revolver pukne i siromaški Vargić se mrtev doli izruši na zemlju.

Gabona árak. — Cienna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor. érték
Buza	Pšenica	1 300 —
Zab	Zob	10 75 —
Rozs	Hrż	10 20 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10 50 —
» » ó	» stara	12 00 —
Árpa	Jęcmen	10 00 —
Fehér bab uj	Grah beli	14 50 —
Sárga » »	» žuti	11 20 —
Vegyés » »	» žmčšan	11 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Bükköny	Grahorka	12 00 —

850 sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírótság 1902. évi Sp: II. 346sz. végzése következtében Wollák Rezső csáktornyai lakos ügyvéd által képviselt csáktornyai takarékpénztár javára Poszavec Lukács. és t.: nagyfatui lakosok ellen 253 k. 56 fill s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 21-én fogatósított kelégitési végrehajtás utján lefoglalt és 660 K-ra becsült még pedig Poszavec Lukács. József és Koczián Teréz nél: 1 sertés, 1 bika, 1 üsző, 1 szekér, 2 sertés ól, 1 fatalpokon álló pajta, 1 kukoriczakas és egyéb gazdasági felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírótság 1902 V: 462 2 sz. végzése folytán 253 kor. 56 fillér tokekövetelés, ennek 1902. évi május hó 10 napjától járó 8 % kamatai és eddig öszszesen 83 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagyfaluban cendő eszközésére

1902. évi okt. hó 7. napjának d. u. 1/2 2 órája

határidőül kitűzetik éshhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornyán, 1902. szept. 22.

Glavina János kir. bír. végrehajtó.

789

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy rége kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta megbízható bsdörzölés-falkalmaztatik közvényénel, csúszal és megbáteseknel.

Intés. Silanyabb utazatok miatt bevisárláskor óvatosaak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokba a „Horgony” vesjőgygyel és a „Richter” cözgygyzessel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb győgyosztárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznel **Budapest.**

Lichter F. Ad. és Iarsa,
cáráz és kir. udvari szálitók
Rudolstadt.

791 1—35

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Szagtalan

padló-viasz „Glória”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekretak stb. bearanyozására.
1 kis palaczzk ára 40 fill.

Fehér „Glaser”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 90 fill.

764 7—8

— Mindenkor kaphatók: —

HEINRICH MIKSA cégnél Csáktornyán.

Villamostelep és gőzmalom Csáktornyán.

T. cz.

Van szerenesénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy telepünk üzemerejét tetemesen megnagyobbítjuk, úgy hogy t. cz. fogyasztóink minden igényeit a legteljesebben kielégíthetjük.

Tisztelettel kérjük a világitást bevezetni óhajtókat, hogy ezen szándékukat f. évi december hó 31-ig nálunk bejelenteni sziveskedjenek, hogy a munkálatokat már kora tavasszal megkezdhessük.

Kiváló tisztelettel

Villamos telep és gőzmalom r. t.

788 2—*

Herlinger Sándor

órás és ékszerész Csáktornyán.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű **arany, ezüst és china-ezüst** háztartási- és **ékszer** cikkekben, valódi **svájci fali- és zsebórákban**, valamint **látszerészeti** árukban.

Javitásokat gyorsan, pontosan és jutányosan eszközöl.

740 10—*

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a dr. Hajós Ferenc ügyvéd végrehajthatónak, Tersztenyák Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 92 K. 70 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai királyi törvényszék és a csáktornyai kir. járásbírószág területén levő a martonhalmi 37 sz. thv. 97 hrsz. szántóföld (Stuk) in Pod Tupkovskim bregon I H. 696 □ öf ingatlan 183 K. becsárban, az u. o. 110 sz. tkv. A I. 53/b hrsz. — 15 sz. ház, udvar, kert, szántó, erdő és legelő Luke dülőben 4 H, 221 □ öf ingatlan, 425 K. becsárban, az u. o. 134 sz. tkv. A 97 55/a/1 hrsz. erdő, (Bukovje) in Luka 150 □ öf terület a végreh. elj. 156. §-a alapján 17 K. becsárban, az u. o. 123 sz. tkvi 55/a/1 hrsz. legelő, erdő, (bukovje) in Luke I H. 1586 □ öf területtel a végreh. elj. 156. § alapján 50 K. becsárban a 110 sz. tkvben C. I. t. a. özv. Tersztenyák Pálné javára bekebelezett haszonbérleti jog fentartásával az árverést ezennel elrendelte és hogy a fennebb megjelelt ingatlanra

1902. évi október hó 15-ik napján d. e. 10 órakor

Martonhalom községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni log.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelelt árfolyam-

mal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelelt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyan, 1902. aug. 2-án. 790

Czimbalom-
tanításban

alapos és jutányos oktatást nyújt egy ügyes s gyakorlott czimbalomtanító. Bővebbet Zrinyi Viktor helybeli kereskedésében.

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi Christoph-lakk kérendő

Ezen gyártmány törvényileg védve van

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Inkább teszi, hogy a szobák a másként alatt (használtatásnak, mivel a kell-mellett szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfoltoknak és az olajtakknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezhesse a másként. A palló nedves tárggyal feltörhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Még kell különböztesse:

színezett szobapallo-fénymáz,

sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfoltok fölé is a palló s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt áll alkalmazható régi vagy új pallóra Teljesen betöd minden foltot, korábbi mázolat stb; van azután

iszta fénymáz (színezetlen)

uj padlóra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parkete s olajfoltokkal már bemázolt egészen új pallóra való. Csak fényt ad, emeljeve nem fedi el a féműrt.

Postacomag, körülbelül 13" négyzet mtr. (két középnyagú szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 90" mtr.

A követlen megrendelések minden városban, ahol rakatárak vannak, ide küldendők. Mintaszínelások és prospektusok ingyen és bérmentve küldendők. A beszállásnál tőz- és vízi vizsgálati s egyéb s a gyári jegye, mivel ott a többi márt 1880 éve létező gyártmányt sokféle utanoznak és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapallo-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.

Christoff Ferencz-féle tükörnyomáz

kapható Csáktornyan

Gráner Testvéreknél.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan

a legujabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

